

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 " "
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek csak ismeret kezekből fogadtatnak el.
 Írásokat nem adnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden garandsor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek.
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 50 kr.
 Kiemelt, díszbetűs körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint, minden centiméter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Nyílt levél a „Zemplén” szerkesztőségéhez.

A megye politikai jogának visszaállítása mellett, hogy hivatva van, az alkotmány védbástyája lenni, ki tagadhatná.

Azzal, hogy a megye politikai tényező megszűnt lenni, nem szilárdítottuk és erősítettük az alkotmány biztosítékait, nem fejlesztettük az egyéni jogokat és szabadságokat.

Lehet-e a nemzet zömének kevesebb befolyása annál, ami ma jelenleg van, hiszen egyszerű szavazatának beadása után, az állami élet mikénti vezetésére nézve, minden további ténykedése megszűnt.

Nálunk is tehát, mint minden szabadságra törekvő művelt nemzetnél kell, hogy a jelen kornak egyik követelményét képezze, az alkotmánynak mennél szélesebb alaponi biztosítása, az állami hatalom gyakorlásának a megosztása és az egyéni jogok és szabadságoknak fejlesztése, támogatása; mentül műveltebb valamely nemzet, kell, hogy az állami hatalom, annál több jogokat osszon meg az állam hivatott polgáiraival. Míg más nemzeteknél az állami hatalom kezdetől fogva öszpontosítva volt, ily öszpontosítás mellett követelték azt, hogy a hatalom megosztásában részesíteni kell a nemzetnek szellemi és vagyoni birtokosait is, addig minálunk kezdetől fogva az állami hatalom megosztva gyakoroltatott, és ezen megosztott állami hatalomban volt azon varázserő, melyen a magyar állam megalakult és amely által egy ezred éven át fentartotta alkotmányos honát. Ha ma, más művelt államoknál szükségét érezték annak, hogy az alkotmányt, a hatalommal szemben, mentül erősebben biztosítani kell, akkor kétszeresen szükségesebb az minálunk, hol alkotmányos életünknek megváltoztatása, állami felünknek százados politikája.

TÁRCZA.

Giogo di Stelvio.

(Stilfersjoch.)

(Vége.)

Gyöngébb idegzetű emberre e különben egyszerű látvány nem a legkellémesebb benyomást teszi s első pillanatban későbbnek nyilatkozik a gyalog való lemenetelre, többet bizván saját elővigyázatában, mint a kocsisban és lovakban, melyek örülvén annak, hogy vége öt-hat órai kinyitnak, a nehéz kocsi fölvezetésének, most már vígan ügetve, gyorsabban is vinnének bennünket, amint ohajtánók, ha a kocsi háromszorosán is köve nem volna. De a borzalom, melyet az ut első megpillantásánál éreztünk, abban az arányban szűnik, a mint egyik kanyarulatot a másik után meghaladva, szűnik az optikai csalódás s látjuk, hogy az ut mindenütt egyformán széles és egyformán biztos, kivévén azokat a helyeket, honnan tavaszkor elsodortatott egy-egy rész s hol faállványra rakott deszkahidon haladunk át, míg alattunk kőfalat emelnek új országútnak.

S ilyen, a mélység felől szílen igen me de szilárdon épült kőgátakból áll ez az ut től egészen Franzenshöéig, hol lovainkat ják s hol mi is kényelmes s

A felső táblának rendezése napirenden van, miért ne lehetne a megyére ruházni és bizni azt a jogot, hogy a felső táblára képviselőt utasítás mellett küldjön, még mai szerkezetben is a megye, a szellemi és vagyoni osztálynak a képviselő-testülete; a megye csak a maga ősi jogaiba helyeztetnék vissza akkor, midőn politikai jogok gyakorlására ujjalag képesítettetnék, ez pedig az alkotmányos jogoknak nem megrövidítését, de szélesítését, biztosítását alkotná jelenleg is.

Az utasítás pedig nemhogy ellenkezne az alkotmányossággal, sőt inkább annak erősítésére szolgálna mert kell, hogy alkotmányos országban, a kisebbség hajljon meg a nemzetnek többsége előtt, az utasítás pedig zibbasztólag nem hatna a törvényhozásra, mert míg egyrészlől az alsóházban, az egyes törvényjavaslatoknak pro és contra megvitatásával, a tárgy kellőleg megvilágosítottatnék, addig más részlől a megye, a kormány közelébe nem állván, menten minden befolyástól s tekintetektől, egész nyugodtsággal utasíthatná képviselőjét arra, hogy szemben az alsóház által letárgyalt törvényjavaslattal, mily magatartást kövessen. Ausztriának kedvencz eszméje, az öszbirodalomnak megalkotása pedig alkotmányos uton lehetetlené tétetnék.

A megye kell, hogy jövőre is az alkotmánynak biztosítéka, védbástyája legyen, kell, hogy az állami hatalom megosztása mellett politikai jogát visszaszerezze; kell, hogy az állami élet mikénti vezetésére, a nemzet színe, java, mint politikai tényező, folytonosan befolyást gyakorolhasson; és hogy a megyére ily szerep vár, ha Magyarország alkotmányos ország akar maradni, — melyet ugyan hosszú időre el lehet hallgatni, de eltemetni nem, — ez az én szerény eszmém, ez az én hitem, ez az én reményem.

rajta meg sem kísértik. Ez idén csak július első napjaiban nyílt meg a közforgalomnak.

Valóban ma már, midőn csakis turisták számára szolgál, alig van értelme. Hajdan, midőn 1820—25-ben építették s milliometokat fektettek belé, stratégiai fontossága volt. Szerencse, hogy akkor, midőn a felét elvesztettük, a nehezebben fentartható fele jutott Olaszországnak.

A Franzenshöén elköltött ebéd alatt volt időnk ez ut nagyszerűségéről elmélkedni. Ilyenkor eszébe jut az embernek, a mit egyszer-máskor valahol látott s a mit egyik vagy másik tekintetben bámulata tárgyával összehasonlíthat. S minthogy, mint a francia példabeszéd mondja: du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas (a magasztost a nevetségestől csak egy lépés választja el), nekem is eszembe jutott egy felirat, melyet évekkkel ezelőtt Erdélyben Torda mellett, az aranyos patak, közönséges, említésre sem érdemes hidján olvastam, de mely akár az egyiptomi piramisokra is lenék. E vers forma felirat a hid történetét hosszú leírása után így végződik: »Csodálatos utazó — Természet remek alkotmányt — Ezt a vizgyózó remek alkotmányt —

a folyó is — He

Adja vissza az állam a megyének politikai életét, megszünteti ezzel a közügyek iránti néma közönyt, új életre hívja a nemzetnek színét, javát, a közjónak a hazának felvirágoztatására.

Hogy a megye, mint közigazgatási hatóság, jelen szerkezetében fentartandó-e, s hogy az egyes állásoknak betöltése választás vagy a kormány kezébe öszpontosuló kinevezés által történjék-e? miután itt inkább egyszerű administratoról lehet szó, nem oly fontos kérdés mint amaz. Részemről azonban nem látom át, mily előnye lehetne a kinevezésnek, a választás felett, főképp már most, midőn a qualificationalis törvény meghozott. A választás szintén a hatalomnak egyik megosztása s nincs oly fontos ok a jelen zibbasztó helyzetben sem, hogy ezért a nemzet zöme ezen jogáról az állam hatalom részére örökre lemondjon.

Ha van hibája ezen megyei rendszernek, azon törjük elménket, hogy azt miként javítsuk, ne pedig azon, hogy azt megsemmisítve, mindent az állami mindenhatóságtól várjunk és reméljünk. Ez sérti Magyarországot alkotmányos érületét, ily kiskorúság alá pedig Magyarország zöme nem helyezhető. Egy ezred éven át volt a megye Magyarország fentartója, az alkotmányos jogok hü ápolója, azoknak ébrentartója; a megye politikai jogának elvesztése után pedig bekövetkezett a közügyek iránti néma közönyt, az általános tespedés, mely a betegségnek legigazabb jele. Ezek tények, melyek hatalmasabban beszélnek, minden érvelésnél.

Balogh Dániel.

Városi ügyek.

A tisztújítás után még két rendkívüli közgyűlést tartott a képviselő-testület és pedig de-

ket eltakarják s helyenként természetes karfákat képeznek, az ut nem látszik annyira borzadályosnak.

Trafoinál, a néhány szerény házból álló első tiroli falunál, felséges látványt élvezünk, itt nyilván le felénk az alsó ortleri és trafoi jégárak, fölöttük pedig égnek meredvén a trafoi jégfal s egy hatalmas szikla, a fekete Madatsch.

Tovább lefelé haladva, elértük Pradot, hol postánk újra lovat váltott, s ismét lefelé menve, nemsokára Spondinigen, s innen a ragadó partján délután négy óraker Eyersben szép és termékeny völgyben

Tirolban a posták nem csoda, hogy az itteni postafanc

czember 28-án és 31-én; ezen közgyűlés nevezetesebb tárgyai következők voltak:

első helyen a szabályrendeletileg megállapított bizottságok megválasztását kell felemlítenünk; a) a gazdasági, építészeti és utalványozási bizottság következőleg alakult meg: elnök Hlavathy János, tagjai: Bajusz József, Bánóczy Kálmán, Bydeskuthy Sándor, Jelenek Ádám, Maláricsik György, id. Magdász Imre, Zinner Henrik, Kopper József; b) az egészségügyi-bizottság: Dr. Schön Vilmos, Dr. Löcherer Lőrincz, Dr. Sebeők Antal, Prámer Alajos, Fesztóry Tamás, Fejes István, Pintér Ferencz képviselő-testületi tagokból, Löw Lázár főrabbi, Fábry Károly, Rigán Mihály, Vágó Gyula, Singer Izrael tanítók és Pataky Miklós jegyzőből, ezen bizottság elnökét az 1876. évi XIV. t. cz. értelmében saját kebeléből választja; c) az iskola és szegényügyi bizottság: elnöke Prámer Alajos, tagjai Bydeskuthy Sándor, Fejes István, Fesztóry Tamás, Dr. Erényi Jakab, Dr. Sebeők Antal, Csáki Imre és Bartók József képviselő-testületi tagokból; és végre d) a számvevőségi elnöke id. Farkas Lajos, tagjai: Jelenek Ádám, Kornstein Ignác képvis. test. tagok, a város főbírája és ügyészből.

Olvastatott Blumenfeld Salamon lámpabérletnek a múlt évben lámpa nem égés címén a bérösszegből levonásba hozott bírság összeg kiutalása tárgyában beadott kérvénye; folyamodó alaptalan kérelmével elutasított.*)

Olvastatott Fendrich Miksa v. tanácsosnak néh. Szemes Károly alkapitány elhalálása után a piacbírói teendők teljesítéseért némi jutalombani részletet tárgyában beadott kérvénye; folyamodónak múlt év augusztus 1-től tanácsosi fizetése az alkapitányi fizetésig kiegészített.

Letelepedési engedélyt nyertek: kis-toronyai illetőségű Gombos András napszámos, homonnai illetőségű Wihs Keresztély Tamás cukrász, nyiregyházi illetőségű Káveczky Ferencz börtönőr és vesekai illetőségű Lazarovits Svetozár burkoló mester.

Olvastatott a görbe és virág-utcai lakosoknak a virág-utczában lévő közút rendbeszedése tárgyában beadott kérvénye. Folyamodók kérelmének hely adott.

Olvastatott Hegyi S. Gyula adóvégrehajtónak 770 frt évi illetményének 900 frtra leendő felemelése tárgyában beadott kérvénye; miután a megyei köztörvényhatóság által jóváhagyott szabályrendelet szerint az adóvégrehajtónak járadalmát tisztán az adóvégrehajtásból befolyt krajczárok képezik, s ettől a képviselő-testület már a múlt 1880. évi 224. sz. a. kelt határozatával eltért oly formán, hogy az adóvégrehajtási krajczárok helyett az adóvégrehajtónak évi illetményét 770 frtban állapította meg, mely határozat azonban törvényhatósági jóváhagyást nem nyert, mindaddig, míg az előbb említett határozat törvényhatóságilag jóvá nem hagyatik, újabb, a szabályrendeletbe ütköző s egy előbbi határozat megváltoztatását célzó határozat hozatalába a képviselő-testület nem bocsátkozhatott.**)

*) Nagyon helyes. Szerk.
**) Nézetünk szerint a múlt 1880. évi 224. számú határozat is a szabályrendeletbe ütközött, s mint ilyen törvényhatósági jóváhagyást csak az esetben nyerhet, ha az adóvégrehajtási krajczárok évenként a megállapított illetménynek megfelelnek, mert az adókezelés és behajtás tetemes összegébe kerül a városnak. Szerk.

Ugy Meran, mint a patak által tőle elválasztott Ober-és Untner-Mais községek, e völgy enyhe déli éghajlatánál fogva téli és tavaszi gyógyhelyek tüdőbetegek számára s most, mióta az ilyen betegek télire inkább a felső Engadin magaslatait és a földközi tenger rivieráját keresik föl, átmeneti állomások a délről északra és felülről lefelé vagy megfordítva utazók számára, hogy a beteg ne legyen kitéve egyszerre klimatikus ellentétek hirtelen behatásának.

Ahhoz képest, hogy Meran mily régen jelen minőségében, több parkot és sétányt, sőt betegek befogadására szolgáló szobákat, szobák és kényelmesebb legújabb kor szü-

A december 31-én tartott képviselő-testületi közgyűlésben tárgyalatott a gazdasági-bizottságnak azon jelentése, hogy a világiatási bérlet 1499 frton adatott ki eddigi bérlő Blumenfeld Salomonnak, és a zsólyomkai kőbányát Ordner Felix vette bérbé 241 frt 10 kron; mindkét rendbeli bérlet tárgyában megkötött szerződés jóváhagyott.

Ezután Pataky Miklós városi jegyző a képviselő-testületnek az előjáróság nevében boldog új évet kívánván, a közgyűlés véget ért.

Létesítsünk iskolai takarékpénztárakat!

III.

De vannak ezen intézménynek *árvoldalai* is, mondják némelyek. Foglalkozunk tehát kissé ezekkel!

Ezen intézmény előli a gyermekben az idealismust, olyan korban tanítja meg a gyermeket a pénznek, az anyagi értékeknek javát ismerni, a midőn még boldognak kellene magát éreznie, hogy nem tudja mi a pénz;

ezen intézmény ebreszti föl már a gyermekben azon tulajdonságot, mely a világ zajában megtanít elfeledni, mit tesz az: felebaráti szeretet, azon tulajdonságot, mely a legnagyobb bűnöknek, minden rossznak forrásává fajulhat, azon tulajdonságot, melyet *önzés* névvel szoktunk nevezni;

ezen intézmény megfosztja a gyermeket gyermeki örömei, gyermeki élvezetei, gyermeki szenvedélyeitől, egyszóval: gyermeki boldogságtól; végre

ezen intézmény sok rossznak, nem egy bűnnek képezi sok izben forrását, a mennyiben a szegény, takarékoskodni épen nem, vagy kevésbé képes gyermek irigykedővé lesz, és hogy takarékoskodhassék, illetőleg, hogy tanulótársainak mutathassa, miszerint ő neki is van pénze, *lop*; a gazdagabb pedig megtanul hazudni, a mennyiben a megtakarításra kért összeget nyalánságra adja ki.

Ezek azon főbb ellenérvek, melyeket az iskolai takarékpénztárak ellen ennek ellenségei fel szoktak hozni, hogy kimutassák, miszerint ezen intézménynek előnyeit annak hátrányai annyira meggyöngítik, miszerint azok létesítése nemcsak szükségtelen, de káros is.

No hát, mi meg ezer és ezer külföldi és több mint ötszáz belföldi isk. tak. pénztárt kezelő tanító észlelései, tapasztalatai után ki merjük mondani, hogy akik ezen ellenérveket felhozzák, azok vagy a levegőből, nem pedig tapasztalat után beszélnek, vagy pedig rosszakarat vezeti őket ítéletük kimondásánál. Sokat *beszélnek* azok, de keveset *mondanak!*

Mert vizsgáljuk csak ezen ellenérveket! Az idealismust öli el az isk. takarékpénztár? Hogyan? Hát az az idealismus, ha a gyermek pénzét nyalánságra költi? Avagy kiragadjatik-e a gyermek az idealismus azon jótékony köréből, mely — korlátok közt — a nevelésre jótékonyan hat, ha megtanítjuk becsülni az eszközt, mely később jólétének, boldogságának alapját képezendi?.. Nem élünk már a költő festette „aurea aetas”-ban, realis korszak ez a mienk, a hol bizon nem boldogul az, aki a garast nem becsüli meg.

És ne mondja senki, hogy az isk. takarékpénztár *fukarságra* tanítja a gyermeket. Mert mi nem mondjuk azt, hogy a gyermek azért rakja össze pénzét, hogy ne költse el; ellenkezőleg: mi azt oltjuk a gyermekbe, hogy *célul* tüzze ki, miszerint apránként olyan tőkére tegyen szert, melylyel egyik-másik nagyobb szükséges igényét kielégíthesse, hogy legyen a megszorultság napjaiban mihez nyulnia és hogy *megtanuljon* takarékoskodni!

Mennyire tévednek azok, akik azt állítják, hogy az isk. tak. pénztár *önzésre* tanítja a gyermeket, ezt szintén a multkori cikkekünkben felhozott példákban láthatjuk. Példákat hoztunk fel, midőn a növendékek megtakarított krajczárjaikból meglehetősen nagy összeget juttattak a szegényeknek, árvizkárosultaknak, iskolai könyvtáraknak stb. Ez az *önzés*?

Et nunc venio.

A gyermeknek boldogság az, ha cukrot s nyalánságot chetik, minék attól megfosztani? Adja sok szülő.

Hát vajjon mondtuk-e mi csak egyszer is, a gyermek ne egyék cukrot s más effélet? sem állíthatja ezt rólunk.

Igazat megvallva, nem vagyunk valami nagyok, hogy a gyermek

némelyek mondani, hát az ezekre szánt összeget is megtakarítsák?

Halljunk erre nézve Laurent tól egy példát: „Némely kiadások — így szól — ha nem is ártanak a testnek, annál inkább veszélyeztetik a lelket, a melyre gyakran halálosan hatnak. A fiatal leány, a ki csupán öltözetén törí eszt, haszontalan lesz, elfelejti, hogy e földön rendeltetése eszt és lelkét ékesíteni és nem testét cziczomázni. Fényűző hajlama olyan öltözetek után sóvárog, a melyek helyzetét, vagyoni állását túlhaladják. Hogy szerzi meg ezeket? Nem folytatom... Hány fiatal leány lett áldozata a pipere szeretetének!”

És az utolsó ellenérv? Hogy az isk. takarékpénztárak irigykedni, lopni, hazudni tanítanak. Vajjon nincs-e más száz és száz alkalom e bűnök születésére oly gyermeknél, a ki azokra általában hajlammal viseltetik? Igazán, komolyan számba sem vehető érv.

És ha esetleg megtörténnék, hogy a tanító rajta kap valamely gyermeket azon — és ha ezt tette, rendesen rajta is kapja — hogy pl. lopott pénzt hoz, ugy egyszeri példás, kemény (nagyon kemény) büntetés elegendő lesz arra, hogy a ritka eset sohase ismétlődjék többé...

Még az isk. takarékpénztárak helyes kezeléséről szerettem volna némely nézetemet kifejteni, de terem kevés már. Röviden hát csak annyit jegyzek meg, hogy szükségesnek tartom, miszerint a legkisebb betét *egy krajczár* legyen és hogy a gyermeknek *mindennap* adassék alkalom pénzecskéjét betenni, hogy ne legyen alkalma azt elkölteni.

Ezek azok, a miket ezen minden tekintetben felette üdvös intézmény mellett fölhozni óhajtottam. Nagy férfiak — köztük egy *Deák Ferencz*, egy *Bismarck* — pártolták ezen intézményt.

Anglia jelenlegi nagyevű miniszter-elnöke *Galdstone* így nyilatkozott ezen intézményről az angol parlamentben: A szabad kereskedelmi bill óta nem volt e parlamentben indítvány, mely az országra oly messzeható haszonnal volna, mint az iskolai takarékpénztárak.

Waddington, francia miniszter ezeket mondta egy izben: Ha mi ezen intézményt országunkba behozzuk, ugy több szolgálatot tettünk a nemzetnek, mintha egy országot hódítottunk volna meg.

Trejtort Agoston, vallás- és közoktatásügyi miniszterünk is lelkes pártfogója ez ugynek; maga is tetemes pénzüsszeggel járul évenként az isk. takarékpénztárt kezelő tanítók jutalmazásához.

Zemplénmegyében kevés tanítót lehetne még jutalmazni. De a jónak rendeltetése, hogy terjedjen. Mi hisszük, hogy a zemplénmegyei tanítók is kezdet fognak a jóval, a haszonnal, az üdvössel, a nélkülözhetetlennel.

Igen, a nélkülözhetetlennel és pedig olyan értelemben, minőben szükséges a tudomány a léleknek, a rend a jólétnak, a pénz a boldogulashoz.

A tanítók hivatása nagyszerű. Ők a civilizatio mesterei. Mesterei a szellemi téren és mesterei lehetnek az anyagin is.

Vajha ne messze lenne már az idő, a mikor mesterei lesznek, vajha ne lenne messze a nap, midőn minden gyermeknek lesz betéti könyvecskéje.

Akkor sok kortól fog megszabadulni a társadalom, virulni fog a haza és boldog lesz az egyén.

Csanádi Sámuel.

Különfélék.

Lapunk mai számát még minden eddigi előfizetőknek megküldöttük. Jövőre azonban csak azoknak küldendjük, akik előfizettek rá vagy megrendelték. — Kérjük egyszersmind a mult évre hátralékban levőket a díj-jak szíves beküldésére.

(Nagybecsű új évi ajándék) az, melyet Zemplénvármegye 1883. decz. 30. án 41662. sz. a. kelt közmunka- és közlekedésügyi miniszteri rendeletben az államtól kapott a miskolcz-gesztely-s.-a. ujhely-gerendai törvényhatósági utvonalaknak a lapi kezelési alá vételével. E végtelenül fontos s a megye közgazdasági életére áldásosan kiható kormányintézkedés örök halára kötelezi Zemplén fiait azon férfiak iránt, kik személyes befolyásukkal ez ügyet diadalra segítették. E férfiak egyike és elseje a megye kormányának élén álló főispán: Molnár István ömltsága, a másika pedig Zalay István, kik befolyásuk minden súlyát latba vetették: hogy megyénk e régi vágya teljesedést nyerjen. Más alkalommal és másutt fogjuk kellőleg méltatni a kormánynak e ránk nézve nagy horderejű intézkedését s most csak azt mondunk, hogy általa és benne az előrelépésnek oly tényezője adatott kezünkbe, mely a közlekedés céljára kecsgetet, főleg ha nem a közlekedés esszerű kihasználására.

fenntartásához szükségelt munka által egy nagy vidék szegényeinek nyújtatik állandó keresetforrás, lehehetlen azonnal be nem látunk a közvelelt hasznát is, mely ekép megyénk lakosságának tekintélyes részére járul. A megyei állam-építészeti hivatal már felhívott a miniszter által, hogy a szóban levő utzakaszokra vonatkozó kezelési költségeket azonnal mutassa ki s a szükséges utzemélyzetnek f. évi februárhó 1-től leendő alkalmazása iránt, az utmesteri és utkaszatók javaslatait, külön javaslatot terjesszen elő s ezen javaslatánál első sorban azon megyei alkalmazottakra legyen tekintettel, kik az átveendő utzakasz kezelésénél jelenleg szolgálatban állanak. Felhívja továbbá: hogy a fenntartási költségekre, nevezetesen az ut kavicsolására, a műtárgyak helyreállítására s egyéb szükségekre vonatkozó javaslatait, külön jelentések kíséretében terjessze fel, hogy ezen munkák biztosítása iránt kellő időben intézkedhessék, mely munkákra 1884. évben 47,300 frtot ad a hivatal rendelkezésére. A miniszter egyuttal felhívja a megyét is, hogy az utvonálnak a megye területére eső szakaszát az azon levő műtárgyak és fedanyaggal együtt a kir. államépítészeti hivatalnak f. január havában jegyzőkönyvileg, a leltári tárgyakat pedig leltár mellett adja át. E gyors intézkedés magával hozza azt, hogy mindazok, kik az utmesteri állást elnyerni óhajtják, folyamodványukat haladék nélkül a zemplénmegyei kir. államépítészeti hivatalhoz adják be, hogy az illetőket idején kinevezés alá terjeszthesse.

(Rendkívüli megyebizottsági) közgyűlés tartott m. hó 29-én az alispán elnöke alatt, melynek tárgya a megyei házi pénztár kezelése ügyében érkezett belügyminiszteri leirat volt. E tárgyalás a megye már régebben felirt a miniszterhez, kérvén, hogy amennyiben a házi pénztárnál alkalmazásban levő egyetlen pénztárnok a kibocsájtott pénzkezelési szabályok követelményeinek, segédzemélyzet hiányában megfelelni nem lesz képes, — az eddigi pénzkezelési rendszer továbbra is fenntartassék. A miniszteri leirat e kérelemnek nem adott helyet s felhívja a vármegyét: hogy az idevágó szabályzat rendelkezéseinek szemelött tartásával, a házi pénztárnál vagy az arvaszéki ellenőrt bizza meg, vagy más rendelkezésre álló segédzemélyzeti tagot, kellő biztosíték letelele mellett alkalmazzon. — Ezen miniszteri rendelet beható tárgyalás alá vétetvén, határozatba ment: hogy amennyiben a házi pénztár kezelése körül eddig alkalmazott rendszer továbbra meg nem engedtetik, s mert a pénzkezelési szabályok alkalmazásba vétele ellenőri állomás rendszeresítése nélkül ki nem vihető, annak rendszeresítése kimondatik, fizetése a miniszterium által tervezett alpenztárnoki állomásra kirendelt 800 frt fizetés és 200 frt lakbér vagy is 1000 frtban állapítatván meg. Miután azonban a személyi kiadásokra szánt javadalmazás ki van merítve s annak terhére új állomás nem rendszeresíthető, feliratilag felkértem határozatott a miniszterium, hogy a házi pénztári ellenőri állomás rendszeresítését hagyja helybe s engedje meg, hogy fizetése a dologi kiadásokból való megtakarításokból fedeztessék. Ezen határozat főispán ő mltszával is azon kérelem kapcsában közöltetik, hogy annak érvényesítését az illető helyen személyes befolyásával kieszakózzóni kegyeskedjék.

(Szilveszter) éjszakáját egyszer-másszor ki nem virrasztotta volna már át. Még a legszükebb családi körben is a legtöbb háznál be szokták várni az éjféli „tizenkettő“ méla kongását, mely mintha ünnepélyesebben hangzanék ilyenkor mint más alkalommal s az ember keblében önkénytelenül is az érzéseknek legszebb hurja rezdül meg: a háláé. Ha hátra tekintünk, ismét egy évet látunk eltűnni az örökkévalóság tengerében; — ha előre tekintünk: ismét egy új évet látunk abból felbukkanni. Amaz a távozó, emez a felkelő nap. És ekkor: hogyne szakadna fel keblünkől a hála a Mindenhatóhoz, aki megengedte a mult évet átelnünk, az ujjat megérnünk. Amanak elmondhatjuk, hogy „Isten hozzád!“, emennek, hogy „Isten hozott!“ Szilveszter éjszakáján Már magában e két szóban is van valami varázs. Hát még megülni egy letűnt évnek a halotti torát, egy felvirradtnak a keresztlőjét. Csoda-e aztán, ha ez nem mindenütt esik meg csak ugy — szárazon? Imitt-amott kivilágított ablakok bámulnak szét a hideg, sötét éjszakában, bent a szobákban vidám, jókedvű arczok, izgékony, könnyedén lebegő alakok, melyek még szilajabbakká válnak, a mikor a zene búbajos hangjánál tánczra perdülnek s mintegy megifjodnak a jókedvtől, a táncztól, a szem sugarától ama sajátágos, megfejthetetlen, édes námmortól. Milyen boldogok is a fiatalok, a kik így várják be az új év beköszöntését; de hiszen velök együtt mulatnak az idősebbek is. — A tánczjáték a jókedvű mulatásnak is egy része.

tást ér. Boldog új évet! S az estély után nem marad más csak az édes emlék.

(Eljegyzés.) Kun Dániel Sárospatak város főbírája s szabadságot állományu honvédhadnagy közelebb jegyezte el Szabolcsról Inczedy Mariska kisasszonyt.

(Rendőri hírek.) Egy Lakatos József nevű tokaji illetőségű egyént fogott el a mult szerdán a helybeli vasuti állomáson a rendőrség, a ki Tokajból egy ismerősétől 880 frt ellopása után megszökött. A pénzből, bár a lopást elfogatása előtt csak egy pár nappal követte el, már nem találtatott nála több 714 frtnál. Az elfogást a rendőr-örmester és egy közrendőr teljesítették s a tolvajt Tokajba visszazsallították. A mult 1883-ik évben városunkból 198 csavargó tolonczoltatott szét.

(A s.-a.-ujhelyi) önkéntes tüzoltó egyesület több helybeli mükedvelő közremüködésével folyó évi február 2-ára az egyesület terhelő kötelezettségek kiegyenlítése céljából mükedvelői előadással összekötendő hangversenyt tervez, melyre, valamint a farsang utolsó szombatján, vagyis február 23-án tartandó „batyu-bálla“ előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

(A Diana)-kertben tegnap este a tüzoltó egyesület a három ezredik órség szolgálat elérésének megünneplésére társas vacsorát adott, melyen a rendes és pártoló tagokon kívül vendégek is szép számmal készültek részt venni.

(Révész Imre) jönevű táncztanító, közelebb jegyezte el Tályáról Altman H. ottani bortermelő leányát Antoniat. A midőn ezt jelezzük egyszersmind tudatjuk a táncz barátaival: hogy Révész bevégezvén Kassán az ősi tanítási ciklust, Sárospatakra megy s a félévi vizsga után legott megnyitja táncziskoláját.

(A „Magyar Király“) díszes s a fővárosba is odaillő kávéházában, Mányi Lajos népzene-kar minden vasárnap és ünnepnapon az ebédutáni fekete kávé mellé játszani fog s több, eddig még nem hallott új darabokat ad elő.

(Lapunk mult) számában írtuk, hogy Bogyay Zsigmond sárospataki gözmalom-tulajdonost s.-a.-ujhelyi üzletében alkalmazva volt embere meglapta s aztán kerekelt oldott. Mint utólag értesülünk, a jó madarat, a helybeli kapitányság sürgönyzése folytán Miskolczon elcsípték: a károsult azonban, mintsem hogy Pontiusól-Pilátushoz járjon s magának csak kellemetlenséget s költséget szerezzen, azt „futni“ engedte.

(Néhány nap előtt) oly kemény hideg állott be, minde már évek óta nem emlékezünk s a természet buvárok az egész télre tartós, erős hideget jósolnak. Pénteken éjjel mintegy fél-lábnyi hó is esett, s másnap már lehetett látni csengő-bongó szánokat, melyek könnyedén simultak a kemény, fagyos uton.

(Meghívó) az 1884-ik évi januárhó 12-ik napján, Sárospatakon, a városház termében, a reformált leányiskola javára rendezendő közvacsorával összekötött tánczvigalomra, mely alkalommal a közadakozás utján összegyűlt ételeket és italokat városunk lelkes hölgyei mérsékelt áron szolgáltatták ki. Rendezők: Radacsi György, elnök. Dezső Lajosné, Lehoczky-Finkey Roza, Krüszelyi Balintné, Maklári P. Miklósné, Michnay Ilona, Morvay Józsefné, Radacsi Györgyné, Szinyei Endréné, Terhes Barnáné, Trócsányi Bertalané, Ujlaki Istvánné, Zsindely Istvánné, Bakó Bertalan, Bódogh Barna, Bötös János, Csécsi N. Pál, Fodor István, Galgóczy Barna, Gérecz Károly, Horváth János, Krüszelyi Bálint, Nagy András, ifj. Szabó Zsigmond, Szakácsi Eduárd, Szakácsi János, Trócsányi Bertalan, Ujlaki István, Zsiday Dániel, Antalfi Sándor, Átányi József, Bartha József, Bogcha Ferencz, Diószeghy Zsigmond, Nagy Sándor, Somlyódy István, Somogyi József, Szabó Aladár, Zitás István. Belépti díj 1 forint. Kegyes adományokat s felülfizetéseket köszönettel fogad s hirlapilag nyugtáz az elnökség. Jegyek előre válthatók Eperjesy József és Trócsányi Bertalan urak könyvkereskedésében s este a pénztárnál. Vidéki vendégek számára, előleges bejelentés mellett, szállásokról gondoskodik a rendezőség.

(A „Zempléni“) egyet. ifjusági egyesület választmányja tisztelettel fölkéri azon t. pártoló- és alapítványt tevő tag urakat, kik pártoló tagdíj- vagy alapítványi kamattal hátrálékban vannak, hogy azt az egyesület pénztárnokához (Budapest orvosi egyetem) beküldeni sziveskedjenek. Együnk újabb taggyűjtés végett, gyűjtő ivatek becsátott ki, mely alkalomról kérjük az egyesület barátait, azt becses befogásukban részesíteni. Budapest, 1883. —-én. A nevében: Kovácsmann Adolf, titkár.

Hírek

lany fejlesztő motornak az Ung vizét tervezik felhasználni.

Kassán, az ottani Orsolyáról címzett apácza zárda helyettes főnöknője, Mater Salesia a közelebbi napokban elhunyt 66 éves korában. Az általános tiszteletnek örvendett derék nő sok érdemet szerzett magának a lányoktatás és nevelés terén s bár születésére nézve nem volt magyar, a lányok nevelését mégis hazafias szellemen vezette. — De il Jenőt a kassai kereskedelmi és ipar kamara titkárát, ez e téren kifejtett buzgó tevékenységeért Podolin város diszpolgárának választotta meg.

Vas helyett ezüst. Hevesmegye egy községében Palavicini örgróf bánya-kapitánysági engedélyvel vaskő kutatásokat tett közelebb, a kutatás eredménye azonban nem vas, de igen gazdag tartalmu ezüst ásvány lett.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztő ur!

Nagybecsű lapjaitak 50-ik számában erős támadást intézett ellenem Csécsy végrehajtó. Nem polemizálási viszketeg, de már *becsületbeli* kötelesség kényszerit a válaszra. melyet nyugodt, szenvedélytelen hangon adok elő azért, mert az említett végrehajtóval nincs szándékom vesződni s csak a magam tisztázását a nagyérdemű olvasó publikum előtt czélozom.

A fővád az, hogy én az irantai bosszuértettől vezéreltetve, mert congruam lefoglalta, hoztam nyilvánosságra üzelmeit, ez merő valót-lanság, mert a dolog épen fordítva áll, mint azt az alantabbiakból is lehet látni.

Nem tekinthetem közönyösen, hogy szegény hiveimet akár az állam nevében is fosztogassák s ezt sajtó utján szellőztetni kezdtem, tehát a végrehajtó bosszujának kifolyása volt a foglalás s a nevezett cikk, melyben a többiek közt az is iratik: „a cikkiró orosz pap 1882. és 1883-ik évekről adóhátrálékban lévén, amennyiben az ezen évekre egy árva krajczárt sem fizetett, összesen 75 frt 50 krnyi adóhátráléka kiegyenlítésére őt többször felszólítottam, minthogy azonban ez eredményre nem vezetett, a congruát lefoglaltam.“

Hogy mily erkölcsi erőszakoskodás ez és alaptalan ráfogás, kitűnik abból is, hogy az én *évi adóm 23 frt 42 kr.*, tehát a két évi = *46 frt 84 kr. s nem 75 frt.* De még én 1882-iki adómat annak idején lefizettem, mint azt a körjegyző ide csatolt sorai bizonyítják.

Nyilatkozat.

Nagyontisztelendő Bacsinszky Mihály lelkész ur óhajára kijelentem, hogy 1882-iki adóját 23 frt 42 krt. még ugyanazon évben az utolsó krajczárig pontosan lefizette.

Kelt Ublján, 1883. decó 28.

Haraszthy Miklós,
segéd körjegyző.

Az 1883-iki pár forintról említést is tenni fölöslegesnek tartom, mert annak kiegyenlítése akkor még nem lehetett, amint nem is volt késői.

Hogy egyszer sem szólított fol a fizetésre, kitetszik abból is, hogy a foglalást én csak a lapból tudtam meg, s a körjegyzőnél tisztába hozva az ügyet, kitűnt, hogy *elődeim adóhátrálékai s néhány bélyeg bírság alapján* tette meg a foglalást, a viszkereseti jog föntartása mellett. Igen természetes, hogy a *congrua a zár alól le-gott kivétellett*, mit tekintetes Mikita Endre ungvári adóhivatali pénztárnok ur bizonylatával is kiakartam volna mutatni, ha annak megszerzését az idő rövidsége s a nagy distantia megengedte volna.

Csécsy urnak abbéli csodálkozó felkiáltására tehát, hogyan lehettem én megválasztva megyei bizottsági tagnak, azt hiszem a fentiekben meg van a felelet, ha a verifika által igazolásom nem volt.

Második vádja, hogy

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

„legbőkezűen“

A s.-a.-ujhelyi népbank mint takarékpénztár

által, 1884. évi januárhó 20-ik napján délután 3 órakor a bank helyiségében tartandó XIV. rendes évi

K Ö Z G Y Ű L É S R E

a részvényesek megjelenni tisztelettel felkéretnek.

A közgyűlés tárgyai következők:

1. Az igazgatóság évi jelentése az 1883. év üzlet eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentése.
3. Az 1883-ik zárszámla és mérleg megállapítása.
4. Az 1883-ik évi osztalék megállapítása.
5. Az alapszabályok 37-ik szakasza értelmében megürülendő igazgatósági tagok helyeinek választás utján betöltése.
6. Az alapszabályok értelmében teendő indítványok feletti határozat.
7. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére kiadandó felmentési határozat hozatala.
8. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása.

Végre közhirré tételik, hogy az 1883. évi zárszámla megtekintés végett 1884-ik év januárhó 12-ik napjától az intézet helyiségében kitéve leend.

Kelt Sátoralja-Ujhelyt, 1883. decz. 20-án.

Az igazgatóság nevében:

Nyomárkay József s. k.
vezérigazgató.

2-3

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi takarékpénztár

1884-ik évi januárhó 27-én vasárnap d. e. 10 órakor

S.-a.-Ujhelyben a takarékpénztár helyiségében

rendes évi közgyűlést

tartand.

Tárgyai:

1. Az 1883-ik évi üzletről szóló igazgatósági jelentés.
 2. Az ez évről szóló mérleg és ezzel kapcsolatban a nyereség megállapítása.
 3. Az igazgatóságnak a felmentvény megadása.
 4. Netáni kérvények s indítványok tárgyalása.
- Ezen közgyűlésre a részvényesek tisztelettel meghivatnak
Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1883. évi decemberhó 26-án.

Év

2-3

tozik részvényét a szelvényekk
letenni.

Hivatalos gyógyjelentések

fő-törzsr orvosoktól a csász. kir. katonai kórházban.

Bécs és Osztrák birodalom.

Hoff János cs. kir. udvari tanácsos urnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rendek lovagjának. A Hoff János-féle maláta-kivonat feltalálója s egyedüli készítőjének, Európa legtöbb fejedelmének udvari szállítója. Bécs. Gyárhelyiség Grabenhof 2. Iroda s gyári raktár Graben Bräunerstr. 8.

A cs. kir. 23. számú helyőrségi kórháznak Zággrában, a Hoff-féle maláta-kivonat-egészségi sör és a Hoff-féle maláta-csokoládé észlelt gyógyhatásairól.

Mind a két készítmény úgy az üdülők, mint a légző és emésztési szervek, hurutos és inger állapotában szenvedőknek, mint kitűnő étrendi erősítő szer bizonyult be s a csokoládé, mint a kávének egészséges pótszere ott, hol ez mint felettebb izgató, nem volt rendelkezhető, kiváltképen ajánlható azonfelül ez, az abban részesített betegek és üdülők előtt igen kedvelt reggeliül szolgált, ami is az észleletekhez képest ennel igazoltatik.

Zágráb, nov. 23.

Dr. Ischitz, kórh. főorv., fő-törzsr orvos.

Dr. Kaiser, törzs- és osztály-főorvos.

A cs. kir. 2. sz. helyőrségi kórház Bécsben 4. sz. 297.

A Hoff-féle maláta-kivonat egészségi sör s a maláta-csokoládé, melyek a helyőrségi kórházba használatra kiadattak, a gyógyfolyamat kitűnő segélyszereinek bizonyultak be, nevezetesen a maláta-kivonat az idült mellbajú betegek előtt igen kedvelt és kívánt volt; hasonlóan az maláta-csokoládé az üdülők s az elgyengült emésztési képességnél súlyosbetegségek után üdítő és igen kedvelt gyógytápszer volt.

Bécs, 1878. decz. 13.

Látta: Dr. Loeff, fő-törzsr orvos. Dr. Porias, törzsr orvos.

Elért gyógy-eredmények a sorvánás, általános gyengeség, étvágytalanság, köhögés-, torok-, gyomor-, mell- és tüdőbajok

egyedül 58-szor kitüntetett világhírű Hoff János-féle maláta-készítmények, egyedül valódi Hoff János-féle maláta-kivonati-egészségi sör, maláta-egészségi-csokoládé és maláta-cukorkák.

Gyógyjelentés.

(Kivonat.)

Nyolcz éve, hogy nehéz lélegzés és tüdősorvánásban, az éjjel-nappali köhögés, agyvértelődés egészen elvette erőmet, így tehát életemről lemondtam. Az orvosi rendelés által a Hoff János-féle maláta-készítmények, melyeket örömmel elismerem és most egészen egészséges vagyok, melyet ismerőseim ha látnak csodának tekintik. Szennvedőknek használatát kívánom nyilvánítani.

Gyárfas János, honvéd-főhadnagy.

ÓVÁS.

Valamennyi malátagyártmány-ra, jegyén a védjegy (hosszú szűk körben a feltaláló és legelső készítő Hoff János mellképe s alatta a tökéletes névalírás Johann Hoff) látható. Ahol a valódiság ezen jele hiányzik, az a gyártmány mint hamisított visszautasítandó.

Főraktár Zemplén megyében:

Kormos és Decsényi uraknál S.-a.-Ujhelyt,

továbbá S.-a.-Ujhelyben: Pintér Ferencz gyógyszerész, Kormos és Decsényi, és Szentgyörgyi Vilmos. Nagy-Mihályon: Marmorstein S. Homonnán: Pápay Pál.

(11-12)

MEGHIVÁS.

A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztár és hifelegylet

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívotnak a f. évi februárhó 3-án délután 2 órakor az intézet helyiségében (Kazinczy-utca gróf Andrássy házában) tartandó XI. évi rendes

KÖZGYÜLÉSRE.

Tárgyalási sorrend:

- I. Az igazgatóság.
- II. A felügyelőség évi jelentése.
- III. Az 1883-iki mérleg és osztalék feletti határozat.

Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámla 8 nappal a közgyűlés előtt ez intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik.

Kelt S.-a.-Ujhely. 1884. jan. 3.

Az igazgatóság.

1-3

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

Felelős szerkesztő: Komócsy Lajos.

Lapunk — társai között legnagyobb elterjedésnek örvendő — immár hatodik évfolyamát éli. Miután kívánatja mindenkinek

kiadunk mutatvány-számot s egészen tájékozó előfizetési felhívást, e helyen csak röviden emlékeztünk meg a közkezdveltségnek örvendő lapról. — A „Képes Családi Lapok” három innyi tartalommal jelen meg legdiszesebb kiállításban, szép, fényes, színes borítékban.

(3-3)

Minden szám sok művészi kivitelű képet hoz. A fülapban vannak eredeti s a külföld legnagyobb íróiból fordított rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humor-eszközök; eredeti s más költenények, a fő-

város, vidék s külföld válogatott, fontos hírei; az irodalom és művészet körében felmerülő minden mozzanat. Minden számhoz egy innyi külön regény melléklet könyvalakban. Havonként „Nóvilág” cz. divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. és „Gazdasági és Háztartási Lap” is jár ingyenes melléklet-képp. A boríték telve a komoly s tréfás talányok minden fajával. A közönségnek ingyen áll rendelkezésére „Kérdések” és „Feleletek”, „Ajánlatok” stb. részére a társalgó eszernak. A talányfejtők között gyönyörű olajnyom. képek (dizs, arany keretb.) regények stb. sorsoltnak ki.

A legközelebbi évnegyedben külön regény-melléklet képet ismét külön, oseklevénygazdag, érdekesítő regényt adunk.

MUTATVÁNYSZÁMOT A KIADÓHIVATAL KIVÁNTATRA BÁRKINEK KÜLD BÉRMENTVE.

Előfizetési ár: egész évre 6 frt — félévre 3 frt — negyedévre 1 frt 50 kr.

MEHNER VILMOS kiadóhivatala: Budapest, papnövelde-utca 8. sz. a.

Magyar észak-keleti vasút.

ti hirdetés.

leti vasút s.-a.-ujhelyi indóháza s 000 frtra előirányzott bővítési munkálatokkal, ezennel 1884. évi január hó 15-ére

költségvetés, szerződési minta és tervrajzok, II. Jánchid-utca 1. szám III. sz. alatti hivatalunkban és S.-a.-Ujhelyi uraknál betekinthetők. 1884. január hó 15.

A vezérigazgatóság.

Egy Clayton & Shuttleworth

Egy Robey & Comp

Egy Hornsby & Sons-féle

nyolcz lóerejű használt, de teljesen jó karban levő gőzcséplő készlet teljes jótállás mellett eladó. Esetleg 2 egész 3 évi törlesztésre.

Bővebbet Hercz Zsigmond gazdasági gépgyárában Miskolczon.

2-3